

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันอังคารที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๒๐๑ ชั้น ๒ กรมควบคุมมลพิษ

อนุกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวรณมา เตียรธสุวรรณ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	ประธาน
๒. นายอรุณวัฒน์ วัฒนวรรณ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการ
๓. นางสาวศิริพร บำรุงศิลป์
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ กรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๔. นางพันธ์ทิพย์พา ฉวีจันทร์
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๕. นางสาวปิยะพันธุ์ ศรีบุญประภาพ
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมทรัพยากรน้ำ	อนุกรรมการ
๖. นายพงศ์สรรค์ ดิษฐานุพงศ์
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติลำคลองงู กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๗. นางสุกานดา พัดพาดิ
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมอนามัย	อนุกรรมการ
๘. นางสาวอรพันธ์ อันติมานนท์
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๙. นายสมศักดิ์ พลายมาต
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘	อนุกรรมการ
๑๐. นายสุเมธ ศิริลักษณ์
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวมโนรส ห้าวหาญ
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
๑๒. นางภินันท์ โชติรสเศรณี
ประธานกลุ่มอนุรักษ์กาญจน์	อนุกรรมการ
๑๓. นางสาวสรณรัชฎ์ กาญจนนะวณิชย์
เลขาธิการมูลนิธิโลกสีเขียว	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง
ผู้อำนวยการมูลนิธิบูรณะนิเวศ	อนุกรรมการ
๑๕. นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง
ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

อนุกรรมการลาประชุม (เนื่องจากติดภารกิจอื่น)

๑. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	ประธานอนุกรรมการร่วม
๒. อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	ประธานอนุกรรมการร่วม
๓. ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลชะแล	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติ ด้านการจัดการสารและของเสียอันตราย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
๖. นางสาวอาภา หวังเกียรติ
วิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	อนุกรรมการ
๗. นายสุธา ขาวเขียว
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
๘. นายมนตรี ชูวงศ์
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
๙. นายวีรวัฒน์ ธีรประสาธน์
ประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑๐. นายนิติพล ตันติวนิช
ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ล่าง	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ
เลขานุการร่วม
๑๓. เจ้าหน้าที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการและ
เลขานุการร่วม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายมนต์เทพ อัลด์สินทอง	กรมควบคุมมลพิษ
๒. นางสาวชนชนก อรุณเลิศ	กรมควบคุมมลพิษ
๓. นายพลไกร การดี	กรมควบคุมมลพิษ
๔. นายเกรียงไกร สีปานมัน	กรมควบคุมมลพิษ
๕. นายภิญโญ ฐรีชเชม	กรมควบคุมมลพิษ
๖. นางสาวดลยา ฤทธิสกุลชัย	กรมควบคุมมลพิษ
๗. นางสาวดวงกมล ดีสอน	กรมควบคุมมลพิษ
๘. นางสาวสุนันท์ นาคกร	กรมควบคุมโรค
๙. นายธีรเนตร พานิชเจริญ	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕
๑๐. นางบุญเนิน ผาดสีเสน	กลุ่มสตรีกาญจนบุรี
๑๑. นางกัญญา กิตยานันท์	กลุ่มสตรีกาญจนบุรี
๑๒. นายปราโมทย์ ตาดุจประมาณ	กลุ่มอนุรักษ์กาญจนบุรี

เปิดการประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

นางสุวรรณมา เตียรธสุวรรณ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ แจ้งต่อที่ประชุมว่า อธิบดีกรมควบคุมมลพิษและอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ประธานอนุกรรมการร่วมติดภารกิจอื่น จึงได้มอบหมายให้รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานการประชุมครั้งนี้ ซึ่งประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านคดีต่างในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดและการเฝ้าระวังสุขภาพ ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี และการแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพจากการสัมผัสสารตะกั่ว หมู่บ้านคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี

มติที่ประชุม ทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เวียนรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาและขอให้แจ้งข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทราบ โดยอนุกรรมการฯ ได้แจ้งขอแก้ไขรายงานการประชุมดังนี้

๒.๑ นางสาวปิยะพันธุ์ ศิริบุญประภพ ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ได้แจ้งเพิ่มชื่อนางสาวปิยะพันธุ์ ศิริบุญประภพ ซึ่งเข้าร่วมประชุมแต่ไม่ปรากฏว่ามีชื่อ

๒.๒ นางสาวอรพันธ์ อันติมานนท์ ผู้แทนกรมควบคุมโรค ขอแก้ไขในระเบียบวาระที่ ๔.๑ กรอบแผนงานการดำเนินการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้ ย่อหน้าที่ ๑ หน้าที่ ๑๒ บรรทัดที่ ๑ แก้ไขจากเดิม นายแพทย์ปิยะ แซ่จั้ง รายงานว่า “แนวทางการดำเนินการเฝ้าระวังแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ในระยะยาว โดยมีกิจกรรมการเฝ้าระวังฯ ทั้งหมด ๘ กิจกรรม ประกอบด้วย ๑) การตรวจวัดปริมาณสารตะกั่วในเลือดของประชาชนกลุ่มเสี่ยง ๒) การตรวจวัดการปนเปื้อนในน้ำประปาภูเขา ๓) การตรวจการสัมผัสสารตะกั่วฝุ่นละออง ๔) การสอบสวนโรค ๕) การสื่อสารความเสี่ยง และเยี่ยมบ้าน ๖) การอบรมแกนนำ/อสม. เพื่อดำเนินการเฝ้าระวัง ๗) การประเมินระดับสติปัญญาเด็กอายุ ๕ - ๑๔ ปี และ ๘) การศึกษาเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง” เป็น “แนวทางการดำเนินการเฝ้าระวังแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ในระยะยาว ของกรมควบคุมโรค ประกอบด้วย ๑) จัดทำสมุดภาพสำหรับประชาชน เพื่อบันทึกผลการตรวจสอบส่วนบุคคล ๒) การพัฒนารูปแบบการจัดบริการด้านเวชกรรมสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังสุขภาพและสิ่งแวดล้อม สอบสวนโรค การดูแลรักษาส่งต่อฟื้นฟู และ ๓) การสื่อสารประชาสัมพันธ์สู่เครือข่ายและประชาชน”

ทั้งนี้ ประธานฯ ได้แจ้งว่า หากอนุกรรมการท่านใดได้พิจารณารายงานการประชุมในภายหลังและพบว่ามีข้อแก้ไข ก็สามารถประสานมายังฝ่ายเลขานุการเพื่อดำเนินการปรับแก้ไขได้

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

๓.๑ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด: นายชยาวิรุฬห์ เจริญรุ่ง อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ ตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ และได้จัดทำความก้าวหน้าแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๑. แผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ลำห้วยคลิตี้บริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียง ๒. แผนติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๓. แผนด้านสุขภาพ ๔. แผนด้านสังคมและเศรษฐกิจ ๕. แผนติดตามประเมินการดำเนินการ ๖. การดำเนินการเรื่องอื่นๆ และส่งให้สำนักบังคับคดีปกครอง ศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ โดยการดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินงานตามความก้าวหน้าแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ดังนี้

๑) แผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ลำห้วยคลิตี้ บริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียง

- กรมควบคุมมลพิษได้รับการจัดสรรงบประมาณผูกพัน ๔ ปี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีกิจกรรมหลักประกอบด้วย การขุดลอกห้วยคลิตี้ การฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนรอบโรงแต่งแร่เดิม การก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยสำหรับรองรับตะกอนดินที่ปนเปื้อนจากการฟื้นฟูห้วยคลิตี้และบริเวณรอบโรงแต่งแร่ และการก่อสร้างฝายดักตะกอน จำนวน ๒ แห่ง

- กรมควบคุมมลพิษได้ลงนามในสัญญาจ้างบริษัท เบตเตอร์ เวิลด์ กรีน จำกัด (มหาชน) เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยมีระยะเวลาการดำเนินการ ๑,๐๐๐ วัน โดยบริษัทฯ ได้เริ่มดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๒) แผนติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒.๑ การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ กรมควบคุมมลพิษได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมจำนวน ๔ ครั้ง (มีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม) จำนวน ๑๑ จุด ครอบคลุมพื้นที่เหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC๑) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC๒ และ KC๒/๑) และใต้โรงแต่งแร่ (จุด KC๓ - KC๘) ซึ่งสรุปผลการติดตามตรวจสอบได้ดังนี้

- คุณภาพน้ำผิวดิน : พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วงน้อยกว่า ๐.๐๑ - ๐.๐๔๘ มิลลิกรัมต่อลิตร (มก./ล.) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน ๐.๐๕ มก./ล

- คุณภาพตะกอนดินที่ท้องน้ำ : พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๙๗ - ๘๘,๒๒๖ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) โดยพบสูงสุดบริเวณจุด KC๔/๑ (บริเวณฝายดักตะกอนแห่งที่ ๒) โดยส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าตะกั่วพื้นฐานของพื้นที่ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้กำหนดค่าเป้าหมายการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้โดยอ้างอิงค่าพื้นฐานที่ ๑,๘๐๐ มก./กก.

- คุณภาพเนื้อเยื่อสัตว์น้ำ : ได้เก็บตัวอย่างจำนวน ๒๓๙ ตัวอย่าง พบปริมาณตะกั่วเมื่อเทียบกับมาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๙๘ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน ๑ มก./กก. น้ำหนักเปียก สรุปได้ดังนี้

■ ปลา เก็บตัวอย่างได้จำนวน ๖ ชนิด ได้แก่ ปลาเวียน ปลาเกล็ดขาว ปลาชีวใบไม้ ปลาช่อนภูเขา ปลาเลียหิน ปลากระทิงเหว รวมจำนวน ๑๒๗ ตัวอย่าง พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๒๕๔ - ๘.๘๔๒๕ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมี ๓๐ ตัวอย่าง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ คิดเป็นร้อยละ ๒๔

■ กุ้ง จำนวน ๔๑ ตัวอย่าง พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๑๓๔ - ๕.๗๗๙๓ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมี ๗ ตัวอย่าง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๗

■ หอย จำนวน ๓๖ ตัวอย่าง พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๑.๒๓๒๘ - ๒๗๔.๒๙ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยตัวอย่างทั้งหมด ๓๖ ตัวอย่าง ไม่เป็นไปตามค่ามาตรฐานฯ

■ ปู จำนวน ๓๕ ตัวอย่าง พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๓๕๘ - ๒๙.๒๐๒ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมี ๓๐ ตัวอย่าง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ คิดเป็นร้อยละ ๘๖

- พืชผัก : ได้เก็บตัวอย่างจำนวน ๑๖๙ ตัวอย่าง ใน ๔๓ จุด พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๐๒๖ - ๓.๖๘ มก./กก. น้ำหนักเปียก และมีพืชผักจำนวน ๑๒ ตัวอย่าง (บริเวณหมู่บ้าน คลิตี้บน ๘ ตัวอย่าง และบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่าง ๔ ตัวอย่าง) ซึ่งมีค่าปริมาณตะกั่วเกินเกณฑ์มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๙๘ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ที่กำหนดปริมาณตะกั่วไว้ไม่เกิน ๑ มก./กก. น้ำหนักเปียก ทั้งนี้ ตัวอย่างพืชผักที่พบเกินมาตรฐานฯ บ่อยที่สุดคือกะเพรา จำนวน ๖ ตัวอย่าง

- คุณภาพดิน : ได้เก็บตัวอย่างจำนวน ๕๔ จุด โดยแต่ละจุดได้ทำการเก็บตัวอย่างดิน ๙ ตำแหน่ง เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ตามการใช้ประโยชน์ แล้วนำมาคำนวณค่าทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น Upper Confidence Level (UCLs) ที่ร้อยละ ๙๕ แล้วจัดทำเป็นแผนที่แสดงการปนเปื้อนตะกั่วในดิน พบปริมาณตะกั่วในดิน ๔๙ - ๗,๔๔๕ มก./กก. พบบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน ๙ จุด บริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่าง ๓ จุด มีค่าสูงกว่าค่าพื้นฐาน (กำหนดค่าเป้าหมายการฟื้นฟูพื้นที่บริเวณโรงแต่งแร่ และพื้นที่ใกล้เคียงที่ ๘๒๑ มก./กก.)

สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ พบว่าคุณภาพน้ำทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่าคุณภาพน้ำสามารถนำมาอุปโภคและบริโภคได้ตามปกติแต่ต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำ พืชผักส่วนใหญ่สามารถบริโภคได้ตามปกติแต่ควรหลีกเลี่ยงการบริโภคพืชผักบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้ที่พบมีค่าปริมาณตะกั่วเกินมาตรฐานอาหารฯ อยู่บ่อยครั้ง สำหรับตะกอนดินท้องน้ำลำห้วยคลิตี้นั้นพบว่าในบริเวณท้ายโรงแต่งแร่ยังคงมีการปนเปื้อนตะกั่วในปริมาณสูงส่งผลให้พบปริมาณตะกั่วในสัตว์หน้าดิน เช่น กุ้ง ปู และหอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ สามารถบริโภคปลาได้ตามปกติหากบริโภคเฉพาะส่วนเนื้อส่วนดินบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บนยังพบว่ามีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานบ่อยครั้ง เนื่องจากพื้นที่ด้านตะวันออกของห้วยคลิตี้เป็นพื้นที่ศักยภาพแร่ตะกั่ว โดยกรมควบคุมมลพิษได้ปิดประกาศผลติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบนป้ายประชาสัมพันธ์ถาวรจำนวน ๔ ป้าย ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง รวมทั้งอธิบายผลการติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ให้ผู้นำท้องถิ่น และชาวบ้านทราบ

๒.๒ การติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพฝายดักตะกอนและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย กรมควบคุมมลพิษ ได้โอนเงินงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้กรมทรัพยากรน้ำเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพฝายดักตะกอนที่มีสารตะกั่วเจือปนบริเวณห้วยคลิตี้ อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๒ แห่ง (KC๔ และ KC๔/๑) ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๗ โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ติดตามตรวจสอบการสะสมของตะกอนดินท้องน้ำหน้าฝายดักตะกอนบริเวณห้วยคลิตี้ จำนวน ๒ แห่ง (KC๔ และ KC๔/๑) ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ – มกราคม ๒๕๖๑ สรุปผลดังนี้

- ฝายดักตะกอนแห่งที่ ๑ (KC๔) มีความกว้างของสันฝาย ๒๓ เมตร และมีความยาวของฝาย ๓๐ เมตร พบปริมาณตะกั่วในน้ำ ๐.๐๑๙ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ที่กำหนดไว้ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลิตร พบปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ ๔,๑๖๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มีค่าสูงกว่าค่าตะกั่วพื้นฐานของพื้นที่ ซึ่งได้ประเมินจากสถิติไว้ที่ ๑,๘๐๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ดังนั้นตะกอนส่วนใหญ่ที่พบจึงไม่ใช่ตะกอนดินตามธรรมชาติ โดยมีความหนาของตะกอนอยู่ในช่วง ๐.๒๙ – ๐.๙๗ เมตร มีความหนาเฉลี่ย ๐.๖๓ เมตร คิดเป็นปริมาณตะกอนท้องน้ำหน้าฝายทั้งสิ้นประมาณ ๑๘๘ ลูกบาศก์เมตร หรือ ๓๐๖ ตัน มีแนวโน้มความหนาของตะกอนเพิ่มขึ้น ๓ เซนติเมตรต่อเดือน

- ฝายดักตะกอนแห่งที่ ๒ (KC๔/๑) มีความกว้างของสันฝาย ๒๕ เมตร และมีความยาวของฝาย ๒๐ เมตร พบปริมาณตะกั่วในน้ำ ๐.๐๒๓ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ที่กำหนดไว้ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลิตร พบปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ ๖,๕๒๓ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มีค่าสูงกว่าค่าตะกั่วพื้นฐานของพื้นที่ โดยมีความหนาของตะกอนอยู่ในช่วง ๐.๒๑ – ๐.๘๒ เมตร มีความหนาเฉลี่ย ๐.๖๑ เมตร คิดเป็นปริมาณตะกอนท้องน้ำหน้าฝายทั้งสิ้นประมาณ ๑๒๐ ลูกบาศก์เมตร หรือ ๑๙๕ ตัน มีแนวโน้มความหนาของตะกอนเพิ่มขึ้น ๒ เซนติเมตรต่อเดือน

สรุปผลการตรวจสอบการสะสมของตะกอนดินท้องน้ำหน้าฝายดักตะกอนบริเวณห้วยคลิตี้ พบว่าฝายทั้ง ๒ ฝาย สามารถดักตะกอนที่ปนเปื้อนตะกั่วในห้วยคลิตี้ได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังพบว่าปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำหน้าฝาย มีค่าระหว่าง ๑,๔๒๙ – ๑๘๓,๓๖๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งสูงกว่าค่าตะกั่วพื้นฐานของพื้นที่ ซึ่งได้ประเมินจากสถิติไว้ที่ ๑,๘๐๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ดังนั้นตะกอนส่วนใหญ่ที่พบจึงไม่ใช่ตะกอนดินตามธรรมชาติ จึงสามารถสรุปได้ว่าฝายฯ มีประสิทธิภาพการดักตะกอนดินท้องน้ำที่ปนเปื้อนสารตะกั่วได้ โดยกรมควบคุมมลพิษได้กำหนดแผนการขุดลอกตะกอนหน้าฝายด้วยวิธีการขุดตะกอนเป็นกิจกรรม ภายใต้โครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี

๓) แผนด้านสุขภาพ: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๗๘๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานความร่วมมือ ๒๐ ปี เพื่อดูแลชาวคลิตี้ โดยมีกรมควบคุมมลพิษ เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔) แผนด้านสังคมและเศรษฐกิจ: กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ร่วมกันดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำบ้านคลิตี้ล่าง หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้กับราษฎร ในพื้นที่ให้มีคุณภาพน้ำ

เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค โดยมีกิจกรรมหลักในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำโจน ประกอบด้วยการขุดดินฝังกลบท่อ และการวางระบบกระจายน้ำ

- ได้มีหนังสือถึงอุทยานแห่งชาติลำคลองงู เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติลำคลองงู สำหรับโครงการระบบกระจายน้ำบ้านคลิตี้ล่าง หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี

- ได้มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อขอความเห็นชอบในการขอเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำโจน และใช้เป็นเอกสารประกอบการขออนุญาตเข้ากระทำการ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓/๑ ที่ระบุว่า ในกรณีมีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะใช้พื้นที่บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐอย่างอื่น ก่อนที่กรมควบคุมมลพิษจะดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ ต่อไป

- ได้มีหนังสือถึงสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ในป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาพระฤๅษี เขาบ่อแร่ สำหรับโครงการระบบกระจายน้ำบ้านคลิตี้ล่าง หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี

- กรมควบคุมมลพิษ อุทยานแห่งชาติลำคลองงู และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ ร่วมตรวจสอบสภาพพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติลำคลองงูเพื่อจัดทำบันทึกการตรวจสอบพื้นที่ในเขตอุทยานเพื่อทำรายงานเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่ออนุมัติโครงการระบบกระจายน้ำบ้านคลิตี้ล่าง ต่อไป เมื่อวันที่ ๖ - ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

การดำเนินงานในระยะต่อไปกรมควบคุมมลพิษมีแผนในการจัดทำ การวางแผนกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ปี ๒๕๖๓) การจัดหาหน้าสะอาดเพื่อการบริโภค (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒) และการสร้างความมั่นคงทางอาหารให้แก่ชุมชน โดยจะได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กรมประมง และกรมส่งเสริมการเกษตร

๕) แผนติดตามประเมินการดำเนินการ: กรมควบคุมมลพิษ ได้กำหนดแผนในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่ว บริเวณห้วยคลิตี้ ภายหลังจากดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี แล้วเสร็จ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๖) การจัดทำแผนปฏิบัติการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่ว บริเวณห้วยคลิตี้ ๒๐ ปี (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙): กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นในการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ๒๐ ปี (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ กรมควบคุมมลพิษ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมควบคุมโรค สาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ ราชบุรี กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี กรมประมง กรมวิชาการเกษตร สำนักงบประมาณ รวมจำนวนประมาณ ๒๕ คน ที่ประชุมได้มี

การระดมความคิดเห็นต่อแผนปฏิบัติการฯ ๒๐ ปี ซึ่งมีแผนงานหลัก ได้แก่ ๑) แผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ลำห้วยคลิตี้ บริเวณโรงแต่งแร่และใกล้เคียง ๒) แผนติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๓) แผนงานการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่ว ๔) แผนด้านสังคมเศรษฐกิจ และ ๕) แผนติดตามประเมินการดำเนินการ และได้หารือเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณแบบบูรณาการ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีมติให้กรมควบคุมมลพิษปรับกิจกรรมภายใต้แผนงานหลักทั้ง ๕ ด้าน ให้สามารถประเมินผลสำเร็จได้ชัดเจนมากขึ้น จัดกลุ่มกิจกรรมที่สอดคล้องกัน ลดความซ้ำซ้อนของโครงการ และเพิ่มเติมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน รวมทั้งขอให้หน่วยงานหลักภายใต้แผนฯ พิจารณาจัดตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการและกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ที่นอกเหนือจากงานตามภารกิจในแผนงานบูรณาการของแต่ละหน่วยงานที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการนั้น

ความเห็นของที่ประชุม

- นายสุเมธ ศิริลักษณ์ อนุกรรมการ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ๒๐ ปี ควรมีความชัดเจนและแก้ไขปัญหามาในภาพรวม กำหนดให้มีดำเนินงานตามแผนงานด้านสังคมและเศรษฐกิจให้มากขึ้น โดยเฉพาะความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานฯ หรือเขตป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ใช่แก้ไขเฉพาะการปนเปื้อนสารตะกั่ว โดยควรมีการแก้ไขปัญหาร่วมกันแบบบูรณาการหน่วยงานทั้งภายในของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้ one map การพัฒนาเป็นพื้นที่ตัวอย่าง และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรีพร้อมจะประสานงานในพื้นที่และร่วมพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งนางสุวรรณณา เตียรย์สุวรรณ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ประธานฯ ได้ให้ข้อมูลว่าตามแผนปฏิบัติการฯ ๒๐ ปี จะมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน แผนงานด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ได้ถูกบรรจุไว้แล้ว ซึ่งจะมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

- นางสาวสรณรัชฎ์ กาญจนะวณิชย์ อนุกรรมการ มีข้อซักถามถึงพื้นที่ที่จะเก็บตะกอนที่มีการปนเปื้อนจากการขุดลอกและวิธีการที่ไหน และจากแผนที่ชุมชนจะเห็นได้ว่าปลาเป็นสัตว์ที่มีการเคลื่อนที่ จึงได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการแนะนำการบริโภคปลากับชาวบ้าน ควรแบ่งเป็นประเภทของปลาที่สามารถกินได้ (ปลาผิวน้ำ) และปลาที่ไม่สามารถกินได้ (ปลาหน้าดิน) ซึ่งผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ ได้ให้ข้อมูลว่า กรมควบคุมมลพิษใช้ถุง geotextile ในการบรรจุตะกอนและทำการขนย้ายตะกอนที่แห้งแล้วไปยังหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยซึ่งเป็นบ่อหินที่อยู่ใกล้กับเหมืองบ่องาม ซึ่งการก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยจะมีการปูพื้นหลายชั้นทั้งชั้นล่างและชั้นบน จากนั้นจะทำการคลุมด้วยดินและปลูกต้นไม้ ทั้งนี้กรมควบคุมมลพิษจะรับข้อเสนอแนะในเรื่องการแนะนำการบริโภคปลาโดยแบ่งเป็นประเภทดังกล่าว โดยอาจลองสุ่มจับปลาที่อยู่ใกล้พื้นที่เพื่อหา Correlation Classification และความสัมพันธ์ระหว่างขนาดปลากับปริมาณสารตะกั่ว

- นางภินันท์ โชติรสเสถณี อนุกรรมการ มีข้อกังวลเกี่ยวกับหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยจะเพียงพอในการเก็บปริมาณตะกอนดินหรือไม่ และชาวบ้านที่มารับจ้างจะขุดดินที่ขุดออกมาขายนอกพื้นที่โครงการฯ หรือไม่ ซึ่งผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ ได้ให้ข้อมูลว่า กรมควบคุมมลพิษมีกระบวนการกำกับดำเนินการดำเนินโครงการฯ ทั้งเอกสารและการจ่ายเงิน โดยการขุดดินในโครงการฯ ถือเป็น การขนส่งของเสียอันตราย จะมีการทำระบบกำกับกับการขนส่ง (manifest) ประกอบกับการควบคุมปริมาณ

ดินไม่ให้สูญหายหรือเพิ่มขึ้นระหว่างขนส่งด้วยวิธีการจ่ายเงินที่ปลายทาง พร้อมตรวจสอบปริมาณตะกั่วด้วยเครื่อง X-ray Fluorescence ก่อนว่าเป็นดินปนเปื้อนหรือไม่ ก่อนนำลงไปฝังในหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย นอกจากนี้ ในการดำเนินโครงการฯ ยังมีช่องทางการมีส่วนร่วมของชาวบ้านผ่านคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อติดตามการดำเนินโครงการฯ อีกด้วย โดยได้กำหนดให้มีการประชุมทุกเดือน

- นางสาวเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง อนุกรรมการ มีข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากกรณีการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้เป็นกรณีแรกที่มีการฟื้นฟูอย่างจริงจัง จึงเห็นควรถอดเป็นบทเรียนเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาการจัดการและแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนในพื้นที่ปนเปื้อนอื่น เช่น กระบวนการขุดลอก การฟื้นฟูพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษ และแนวทางป้องกันในอนาคต และควรให้บริษัทเบตเตอร์ เวิลด์ กรีน จำกัด (มหาชน) (ผู้รับจ้าง) ดำเนินโครงการฯ มานำเสนอขั้นตอนการดำเนินโครงการฯ ให้ที่ประชุมรับทราบ รวมทั้งหากมีการจัดประชุมคณะกรรมการไตรภาคีฯ หรืออนุกรรมการฯ ในพื้นที่ขอให้แจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย ๒ อาทิตย์ ซึ่งผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ ได้ให้ข้อมูลว่า ในการประชุมวันนี้กรมควบคุมมลพิษจะเสนอขั้นตอนแผนงานการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้แทนบริษัทผู้รับจ้าง และหากอนุกรรมการฯ ท่านใดมีความประสงค์เข้าชมพื้นที่ก็สามารถติดต่อมายังฝ่ายเลขานุการฯ ซึ่งจะมีการประชุมคณะกรรมการไตรภาคีทุกเดือน นอกจากนี้ในพื้นที่โครงการฯ จะมีสำนักงานชั่วคราวของกรมควบคุมมลพิษซึ่งจะแล้วเสร็จในเดือนเมษายน ๒๕๖๑ และยังเป็นจุดแจ้งความประสงค์ในการเข้าพื้นที่พร้อมทั้งสามารถเปลี่ยนชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายก่อนเข้าพื้นที่ได้

มติที่ประชุม ทราบ และขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณานำความเห็นของที่ประชุมไปดำเนินการต่อไป

๓.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านคลิตี้ล่างในการจัดหา

แหล่งน้ำสะอาดและการเฝ้าระวังสุขภาพ: ผู้ช่วยเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรมควบคุมมลพิษได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๓๐๕/๑๒๕ - ๑๒๒ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙ ได้ขอความอนุเคราะห์เสนอข้อมูลความก้าวหน้าการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านคลิตี้ล่างในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดและการเฝ้าระวังสุขภาพ เพื่อประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ในการนี้ จึงขอให้ผู้แทนฯ จากแต่ละหน่วยงาน รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามลำดับ ดังนี้

๑) กรมทรัพยากรน้ำ โดยนางสาวปิยะพันธุ์ ศิริบุญประภพ ได้รายงานว่าการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดสำหรับหมู่บ้านคลิตี้ล่าง หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอกองคา จันทบุรี อยู่ระหว่างการขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีจุดกระจายน้ำจำนวน ๒ จุด และใช้งบประมาณดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๐ ของกรมทรัพยากรน้ำซึ่งได้จัดสรรไว้แล้ว ซึ่งนายพงศ์สรรค ดิษฐานพงศ์ อนุกรรมการ ให้ข้อมูลว่า ขณะนี้ กรมอุทยานฯ อยู่ระหว่างเร่งดำเนินการเรื่องการขออนุญาตใช้พื้นที่ดังกล่าว และนางสุวรรณา เตียรธสุวรรณ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ประธานการประชุม ขอให้กรมอุทยานฯ เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มการขุดลอกตะกอนภายใต้โครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งอาจมีผลต่อการใช้น้ำในลำห้วยของชาวบ้าน

๒) กรมควบคุมโรค โดยนางสาวอรพันธ์ อันติมานนท์ ได้รายงานว่า กรมควบคุมโรคได้ดำเนินงานเรื่องการเฝ้าระวังด้านสุขภาพโดยลงพื้นที่ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ เพื่อเก็บตัวอย่างฝุ่นภายในบ้านของประชาชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวน ๖๘๖ ตัวอย่าง พบว่า มีค่าเกินมาตรฐาน จำนวน ๒๘๘ ตัวอย่าง โดยบริเวณที่พบค่าเกินมาตรฐาน

มากที่สุดเป็นบริเวณบันไดบ้าน และมีแผนการดำเนินงานต่อไป คือ การจัดทำหลักสูตรและจัดฝึกอบรมให้กับครูในพื้นที่ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว อย่างไรก็ตาม จะดำเนินการทดสอบ (Try-out) ในพื้นที่อื่นที่มีการปนเปื้อนตะกั่ว เช่น ภาคใต้ที่มีอยู่ช่อเร็ว และทำการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับกรณีพื้นที่คลิตี้

๓) กรมอนามัย โดยนางสุกานดา พัดพาดิ ได้รายงานว่าได้ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของประชาชนในการบริโภคอาหารเช่น ข้าว พริก กระเพรา และน้ำดื่ม (น้ำฝน น้ำประปา และน้ำจากลำห้วย) โดยผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภค ไม่พบปริมาณโลหะหนักเกินค่ามาตรฐาน แต่พบค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) เกินค่ามาตรฐาน ในการนี้ จึงมีข้อเสนอแนะให้กรมควบคุมมลพิษพิจารณาการรายงานผลคุณภาพน้ำที่ระบุว่าคุณภาพน้ำเป็นไปตามมาตรฐาน

๔) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ติดภารกิจผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอรายงานแทน ดังนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้สำรวจแหล่งน้ำและการใช้น้ำเบื้องต้นของตำบลชะแล อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นฤดูฝน จำนวน ๑๓ จุดตัวอย่าง ประกอบด้วยบ้านคลิตี้บนจำนวน ๑ จุด และบ้านคลิตี้ล่างจำนวน ๔ จุด และจุดอ้างอิงนอกพื้นที่ จำนวน ๘ จุด สรุปผลได้ ดังนี้

- น้ำบาดาล บริเวณประปาโซลาร์เซลล์ ศูนย์การเรียนรู้ ตชด. บ้านคลิตี้ล่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้

- น้ำผิวดิน บริเวณสะพานหน้าศูนย์การเรียนรู้ ตชด. คลิตี้ล่าง พบสารตะกั่วเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน ๐.๐๕ มก./ล

- บ่อน้ำตื้น บริเวณบ้านนายสุนทร โต้่งฟ้า พบแมงกานีสเกินเกณฑ์มาตรฐานน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้และมาตรฐานน้ำใต้ดิน

ทั้งนี้ ประสานการประชุมฯ ขอให้ผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ ประสานกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หากมีผลการดำเนินงานเพิ่มเติม

ความเห็นของที่ประชุม

- การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมกรบริโภคแก่ชาวบ้าน
- การเน้นให้ชาวบ้านใช้น้ำดื่มจากน้ำฝน โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการดำเนินงานเพื่อการจัดหาภาชนะรองรับน้ำฝนและความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้รวดเร็วมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประสานการประชุมฯ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการแนะนำให้ชาวบ้านกักเก็บน้ำฝนด้วยตนเองก่อนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนอีกส่วนหนึ่ง

มติที่ประชุม ทราบ และขอให้กรมควบคุมมลพิษประสานกับกรมทรัพยากรน้ำและกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเร่งดำเนินการเรื่องระบบประปาและการปรับปรุงคุณภาพน้ำ

๓.๓ ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า กรมควบคุมมลพิษได้รับการจัดสรรงบประมาณผูกพัน ๔ ปี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีกิจกรรมหลักประกอบด้วย การขุด

ลอกห้วยคลิตี้ การฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนรอบโรงแต่งแร่เดิม การก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยสำหรับรองรับตะกอนดินที่ปนเปื้อนจากการฟื้นฟูห้วยคลิตี้และบริเวณรอบโรงแต่งแร่ และการก่อสร้างฝายดักตะกอน จำนวน ๒ แห่ง และได้ลงนามในสัญญาจ้างบริษัท เบตเตอร์ เวิลด์ กรีน จำกัด (มหาชน) เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยมีระยะเวลาการดำเนินการ ๑,๐๐๐ วัน โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยการดำเนินงานที่ผ่านมาดังนี้

๑) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการภายใต้โครงการในระยะที่ผ่านมา ประกอบด้วย

๑.๑) การจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยได้แบ่งรายละเอียดของงานออกเป็น ๗ หมวด

๑.๒) การสำรวจพื้นที่ โดยได้สำรวจสภาพทั่วไปของพื้นที่ก่อสร้างหลุมฝังกลบลำห้วยคลิตี้บริเวณที่จะพักถ่วงบรรจุตะกอนดิน พื้นที่ปนเปื้อนบริเวณโรงแต่งแร่และบริเวณโดยรอบที่จะมีการฟื้นฟู พื้นที่ก่อสร้างฝายดักตะกอนจำนวน ๒ แห่ง บริเวณที่จะใช้กองดินและหิน รวมทั้งบริเวณที่จะนำดินและหินชุดออกไปกอง เพื่อจัดทำแผนที่ของพื้นที่โดยละเอียด จัดทำหมุดอ้างอิงระดับ และประเมินปริมาณดินที่ขุดเพื่อจัดทำหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย

๑.๓) การกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดทำร่างมาตรการฯ และได้นำเสนอร่างมาตรการฯ ให้กับชาวบ้าน ในการประชุมคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อติดตามการดำเนินโครงการฯ ครั้งที่ ๕ (ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑) เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๖ (ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑) เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๑.๔) การเตรียมพื้นที่เพื่อก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยและการฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบโรงแต่งแร่ ซึ่งได้ปรับสภาพพื้นที่เพื่อตรวจสอบค่าระดับให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด และเพื่อเตรียมงานก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย และงานปกคลุมพื้นที่ภายในบริเวณดังกล่าวต่อไป

๒) ได้กำหนดแผนการดำเนินงานในระยะถัดไป ดังนี้

๒.๑) งานก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยพร้อมองค์ประกอบ

๒.๒) งานฟื้นฟูพื้นที่รอบโรงแต่งแร่เดิม

- งานจัดเตรียมสถานที่เพื่อการก่อสร้าง
- งานปรับระดับพื้นที่เพื่อเตรียมการก่อสร้างให้ได้ระดับตามที่กำหนด
- งานขุดกากหางแร่และดินปนเปื้อน : บริเวณหลุมฝังกลบตะกอนดิน

(เดิม) KT๑W KT๖W KT๗W KT๘W

- จัดหาเครื่องมือวิเคราะห์ฯ แบบมือถือ(Hand held X-ray Fluorescence)

๒.๓) งานก่อสร้างฝายดักตะกอน ๒ แห่ง

๒.๔) งานปรับปรุงถนน (ใช้ดินและหินจากบ่อหินผุ)

- ถนนระหว่างชุมชนคลิตี้บนและคลิตี้ล่าง ระยะทาง ๑๓ กิโลเมตร
- ถนนภายในชุมชนคลิตี้บน ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร
- ถนนภายในชุมชนคลิตี้ล่าง ระยะทาง ๓ กิโลเมตร

๒.๕) งานตามเงื่อนไขทั่วไป

- งานสำรวจ กำหนดค่าระดับและจัดทำผังบริเวณพื้นที่ตั้งของหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยและองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งบริเวณที่จะกองดิน
- งานสำรวจ กำหนดค่าระดับและจัดทำผังบริเวณลำห้วยคลิตี้ บริเวณที่จะก่อสร้างฝายตักตะกอน
- งานสำรวจ กำหนดค่าระดับและจัดทำผังบริเวณที่ โรงแต่งแร่และบริเวณโดยรอบ หลุมฝังกลบตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่ว (เดิม) บริเวณลานกองแร่ บ่อกักเก็บตะกอนกองกากแร่และบริเวณอื่น ๆ ที่ทำการปิดคลุม
- การจัดหาที่ทำการและบ้านพักชั่วคราว
- การจัดทำแบบจำลองทางกายภาพ (physical model)

ความเห็นของที่ประชุม

- ประธานการประชุมฯ ได้สอบถามผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่า ในการส่งมอบพื้นที่คืนให้กับกรมป่าไม้และไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีการโอนสิ่งก่อสร้างไปด้วยหรือไม่ ซึ่งนายอรธณวัฒน์ วัฒนวรรณ อนุกรรมการ ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ให้ข้อมูลว่า กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้มอบหมายให้อุตสาหกรรมจังหวัดกาญจนบุรีเป็นผู้ดำเนินการส่งมอบ ซึ่งดำเนินการมานานแล้วประมาณปี ๒๕๔๒ ดังนั้นในประเด็นนี้จะขอรับไปตรวจสอบและแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทราบโดยเร็ว ซึ่งประธานการประชุมฯ ขอให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตรวจสอบเพิ่มเติมว่า โครงสร้างมีการโอนอย่างไร มีเจ้าของหรือไม่ และต้องใช้เอกสารอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ ซึ่งนายอรธณวัฒน์ฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หากเป็นกรณีปกติก่อนส่งคืนพื้นที่จะต้องมีการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างและต้องฟื้นฟูบริเวณโดยรอบให้เรียบร้อยก่อน
- ประธานการประชุมฯ มีข้อเสนอว่า ระหว่างการดำเนินโครงการฯ ควรจัดทำรั้วชั่วคราวเพื่อป้องกันไม่ให้คนเดินเข้าไปในพื้นที่ดำเนินการฟื้นฟู
- นางสาวเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง อนุกรรมการ มีข้อซักถามเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ และมีข้อเสนอให้เพิ่มผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ซึ่งผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการฯ ให้ข้อมูลว่า งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการเป็นงบประมาณแผ่นดินที่ผูกพันในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ และกรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างการฟ้องร้องค่าเสียหายและใช้คำสั่งศาลยุติธรรมในการอายัดทรัพย์สินของเจ้าของเดิม จำนวนประมาณ ๖๐๐ ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ค่าจ้างดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ฯ ค่าจ้างที่ปรึกษาควบคุมงาน ค่าจ้างศึกษาแนวทางการฟื้นฟู และค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษที่ลงพื้นที่เข้าไปติดตามตรวจสอบ ส่วนผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข จะเพิ่มในการประชุมครั้งถัดไป
- นางภินันท์ โชติรสเศรณี อนุกรรมการ มีข้อกังวลเกี่ยวกับการนำดินและหินที่ขุดจากโครงการไปถมที่ข้างนอก จึงขอให้กรมควบคุมมลพิษเฝ้าระวังดินที่ใช้เตรียมหลุม ซึ่งประธานการประชุมฯ ให้ข้อมูลว่า การดำเนินโครงการฯ นี้มีที่ปรึกษาควบคุมงานเป็นผู้ควบคุมปริมาณการขุดดินของผู้รับจ้าง และมีการจ่ายเงินที่ปลายทางบริเวณหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย ซึ่งการเดินทางจากภายนอกเข้าถึงพื้นที่โครงการฯ มีความลำบากมาก
- นางสาวสรณรัชฎ์ กาญจนะวณิชย์ อนุกรรมการ มีข้อเสนอให้กรมควบคุมมลพิษรายงานการเบิก-จ่ายเงินหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการฯ เผยแพร่สู่สาธารณชน ซึ่งประธานการประชุมฯ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปดำเนินการ

มติที่ประชุม ทราบ และขอให้คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนของแต่ละหน่วยงาน พิจารณานำความเห็นของที่ประชุมไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๔ การแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพจากการรับสัมผัสสารตะกั่ว หมู่บ้านคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี

นายธีรเนตร พานิชเจริญ ผู้แทนสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า กรมควบคุมโรคได้มอบหมายให้สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ จังหวัดราชบุรี (สคร. ๕) จัดทำศูนย์เรียนรู้เพื่อการเฝ้าระวังประเด็นการปนเปื้อนสารตะกั่ว เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและผู้สนใจ ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพจากการรับสัมผัสสารตะกั่ว หมู่บ้านคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี ขึ้น โดยการดำเนินงานที่ผ่านมาคณะทำงานพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพจากการรับสัมผัสสารตะกั่ว หมู่บ้านคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑ ณ ห้องประชุมของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ เป็นประธาน และมีคณะทำงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย ศ.สุริชัย หวันแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง นายแพทย์สมเกียรติ ศิริรัตนพลฤกษ์ ผู้แทน สสจ.กาญจนบุรี ผู้แทนชุมชนผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนกลุ่มพัฒนาภารกิจวิชาการ และสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งที่ประชุมมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑) การจัดทำ Timeline แผนการจัดทำศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อนำไปหารือกับประชาชนในพื้นที่ ในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๒) การกำหนดเนื้อหาในศูนย์เรียนรู้ฯ โดยมีข้อมูลตั้งแต่เริ่มเกิดปัญหาในหมู่บ้านคลิตี้จนถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น ปฏิทินลำดับเหตุการณ์ ผลตรวจสุขภาพ ผลตรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อม คำสั่งศาล ข้อมูลจากการลงสำรวจพื้นที่และการพูดคุยกับชาวบ้าน ข้อมูลจากการศึกษาสถานประกอบการหรือแหล่งกำเนิดปัญหา

๓) การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานความร่วมมือคลิตี้ ๒๐ ปี โดยมีสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มเยาวชนในพื้นที่ อาสาสมัครในพื้นที่ และหน่วยงานราชการในพื้นที่

๔) การบูรณาการกับศูนย์เรียนรู้ฯ ของเยาวชนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

๕) ภาษาที่ใช้ในศูนย์เรียนรู้ฯ ควรมีทั้ง ๓ ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น

๖) ศูนย์เรียนรู้ฯ จะต้องตั้งอยู่ในแหล่งเรียนรู้ และควรได้รับการสนับสนุนค่าไฟฟ้าและประปาจากหน่วยงานท้องถิ่น

๗) การดำเนินการทาง Internet โดยการเพิ่มตำแหน่งที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ ใน Google map เพื่อให้สามารถ Check in ได้ และเพิ่มการสื่อสารทาง Wikipedia เพื่อเป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาข้อมูลต่อไป

ความเห็นของที่ประชุม

- นายสมศักดิ์ พลายมาต อนุกรรมการ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อมูลที่จะใส่ใน ศูนย์เรียนรู้ฯ ข้อมูลเน้นเฉพาะด้านสุขภาพ ควรเพิ่มข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ศูนย์เรียนรู้มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งนายธีรเนตรฯ แจ้งว่า สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ มีความยินดีรับข้อมูลสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ปัจจุบันได้กำหนดที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้ฯ ในหมู่บ้าน คลิตี้บนบริเวณสถานีอนามัย และหมู่บ้านคลิตี้ล่างบริเวณโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลิตี้ล่าง โดยมีแผนการดำเนินงานในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๖๑

- ประธานการประชุมฯ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารความเสี่ยงว่าทำอย่างไรที่จะให้ประชาชนมีความเข้าใจและมีวิถีดูแลตัวเองมากขึ้นระหว่างที่รอการตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ โดยเฉพาะนักเรียนและครู จึงขอฝากให้กรมควบคุมโรค กรมอนามัย และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ ช่วยกันตรวจสอบดูแล นายธีรเนตรฯ ชี้แจงว่า ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขและทางจังหวัดได้ร่วมกันตรวจสุขภาพอนามัยของชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง และมีการส่งแพทย์ให้คำแนะนำและให้ความรู้แก่ชาวบ้านเกี่ยวกับวิธีการรักษาและแนวทางการอาศัยอยู่บนพื้นที่ที่มีสารตะกั่วสูง

มติที่ประชุม ทราบ และขอให้คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนของแต่ละหน่วยงาน พิจารณานำความเห็นของที่ประชุมไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการความร่วมมือ ๒๐ ปี เพื่อดูแลชาวคลิตี้: นางสาวอรพันธ์ อันติมานนท์ ผู้แทนกรมควบคุมโรค ได้นำเสนอว่า มติที่ประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ กรมควบคุมมลพิษ ได้เห็นชอบกรอบแผนงานการดำเนินการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้ ซึ่งมีทั้งหมด ๕ แผนงาน ประกอบด้วย ๑) การทบทวนวิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพปัญหาเพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน ๒) การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังสุขภาพ การเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาส่งต่อ พื้นฟู ๓) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาห้องปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อให้สามารถจัดการปัญหาได้ ๔) การพัฒนาองค์ความรู้ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์สู่เครือข่ายและประชาชน และ ๕) พัฒนากลไกการบูรณาการการทำงานร่วมกัน พร้อมกับได้เสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพประชาชนกรณีการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการดำเนินงานที่ผ่านมา มี ดังนี้

๑) คณะทำงานเฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพประชาชนกรณีการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี

- กระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่ง กระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๔๙ / ๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพประชาชนกรณีการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีนายสุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน รวมทั้งที่ปรึกษาและคณะทำงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย มูลนิธิไทยใสสะอาด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมการแพทย์ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมควบคุมมลพิษ กรมอุตุนิยมวิทยาพื้นฐานและการเหมืองแร่ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล สมาคมพิษวิทยาแห่งประเทศไทย สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี สาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้มีการบูรณาการร่วมกันในการเฝ้าระวัง และจัดการปัญหาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน

- คณะทำงานเฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพประชาชนกรณีการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการนำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งได้เสนอให้มีการรวบรวมการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปบทเรียนไว้ใช้ประโยชน์กับพื้นที่อื่นที่เกิดเหตุเหมือนพื้นที่หมู่บ้านคลิตี้ และเพื่อถวयरายงานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒) คณะทำงานความร่วมมือ ๒๐ ปี เพื่อดูแลชาวคลิตี้

- กรมควบคุมโรคได้มีคำสั่ง กรมควบคุมโรค ที่ ๑๕๕๔/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำบันทึกความทรงจำการดำเนินงาน ๒๐ ปี คลิตี้ (๒๐ years klity in memory) โดยมีนางสาวฉันทนา ผดุงทศ ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค เป็นประธาน รวมทั้งที่ปรึกษาและคณะทำงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย มูลนิธิไทยใสสะอาด กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ ราชบุรี และโรงพยาบาลทองผาภูมิ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันจัดทำรายงานความร่วมมือการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคลิตี้ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา

- คณะทำงานจัดทำบันทึกความทรงจำการดำเนินงาน ๒๐ ปี คลิตี้ (๒๐ years klity in memory) ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ประเด็นหลักของการจัดทำบันทึกความทรงจำฯ เป็นเรื่องการแก้ไขปัญหา และเนื่องจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง ประธานจึงขอปรับชื่อเรื่องเป็น “ความร่วมมือ ๒๐ ปี เพื่อดูแลชาวคลิตี้” โดยที่ประชุมได้แบ่งกรอบการรวบรวมข้อมูลออกเป็น ๒ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านสุขภาพ ให้หน่วยงานสาธารณสุขรวบรวมข้อมูล และ ๒) ด้านสิ่งแวดล้อม ให้กรมควบคุมมลพิษรวบรวมข้อมูล ซึ่งในแต่ละด้านจะแบ่งข้อมูลเป็น ๕ ช่วง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๖๐ (ช่วงละ ๕ ปี) และในแต่ละช่วงให้คณะทำงานฯ เขียนข้อมูลแบบเล่าเรื่องกึ่งวิชาการเพื่อนำส่งให้ฝ่ายเลขานุการได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวต่อไป

- กรมควบคุมโรคได้มีคำสั่ง กรมควบคุมโรคที่ ๑๗๘๐/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานความร่วมมือ ๒๐ ปี เพื่อดูแลชาวคลิตี้ โดยมีนางสาวฉันทนา ผดุงทศ ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค เป็นประธาน และได้มีการแก้ไขคำสั่งตามการประชุมครั้งที่ ๑ โดยการเพิ่มรายชื่อคณะทำงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ ๑) สถาบันสุขภาพเด็ก

แห่งชาตินิหาราชินี กรมการแพทย์ ๒) ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ๕ สมุทรสงครามกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ๓) ศูนย์อนามัยที่ ๕ ราชบุรี กรมอนามัย และ ๔) สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค รวมทั้งแก้ไขตำแหน่งของคณะทำงานโดยการตัดคำว่า “หรือผู้แทน” ออก

- คณะทำงานความร่วมมือ ๒๐ ปี เพื่อดูแลชาวคลิตี้ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้จัดทำรายงานในรูปแบบรายงานวิชาการ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

- บทที่ ๑ ปฐมบท ได้แก่ ความเป็นมาของการเกิดปัญหาการปนเปื้อนตะกั่วในลำห้วยคลิตี้
- บทที่ ๒ ข้อมูลคลิตี้ ที่ตั้ง กระบวนการทำเหมืองแร่
- บทที่ ๓ สรุปผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและแผนที่จะดำเนินงานต่อไป
- บทที่ ๔ สรุปผลการดำเนินงานด้านสุขภาพและแผนที่จะดำเนินงานต่อไป
- ภาคผนวก แผนปฏิบัติการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อน

สารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ๒๐ ปี ของกรมควบคุมมลพิษ

ทั้งนี้ หลังจากนั้นจึงจะนำรายงานวิชาการที่รวบรวมได้มาปรับให้เป็นเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำ โดยที่เน้นการเล่าเรื่องประกอบกับภาพถ่าย ซึ่งสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค จะพิจารณาจัดทำต่อไปในภายหลัง เนื่องจากรูปแบบเรื่องเล่าควรมีผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำหนังสือมาช่วยดำเนินการ และอาจต้องไปสัมภาษณ์บุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

ความเห็นของที่ประชุม

- นางภิญช์ โชติรสเศรณี อนุกรรมการ ได้ให้ข้อมูลว่า เมื่ออดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานในพื้นที่คลิตี้และได้ช่วยเหลือชาวบ้านในด้านต่างๆ เช่น พาชาวบ้านไปตรวจสุขภาพและตรวจเลือดหาค่าสารตะกั่ว ช่วยเหลือด้านความเป็นอยู่ รวมถึงเป็นผู้ผลักดันในการฟ้องร้องบริษัทตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (เจ้าของเหมืองแร่) โดยนางสาวอรพันธ์ฯ แจ้งว่า การจัดทำเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำ จะขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ข้อมูลจากคุณภิญช์ฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมาถอดเป็นบทเรียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ของรายงานวิชาการ ๒๐ ปี

มติที่ประชุม ที่ประชุมเห็นชอบการจัดทำบันทึกความทรงจำ ๒๐ ปี

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

ประธานการประชุมฯ มีความเห็นว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

๕.๑ ประสานกรมควบคุมโรคและสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ เพื่อรับทราบกิจกรรมของกรมควบคุมโรค และกระทรวงสาธารณสุข ที่ดำเนินการในพื้นที่คลิตี้

๕.๒ พิจารณากิจกรรมการดูงานของคณะอนุกรรมการฯ และพิจารณาจัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ในพื้นที่คลิตี้ ซึ่งการประชุมอยากให้เป็นลักษณะเป็นการสื่อสารสองทาง โดยมีชาวบ้านเข้าร่วมให้ความเห็นในที่ประชุมด้วย

มติที่ประชุม ทราบและพิจารณาดำเนินการตามความเห็นของประธานฯ

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น

นายภิญโญภูษิต ศรีชะเอม
นางสาวชนชนก อรุณเลิศ
บันทึกรายงานการประชุม

นายชยาวิทย์ หวังเจริญรุ่ง
ตรวจรายงานการประชุม